

Kultura dla wszystkich! Realizacja transgranicznego dostępu do kultury

Polsko-niemiecka konferencja na temat inkluzji w sektorze kultury

30.9.2025 / godz.10-17, RABRYKA, Görlitz

Szanowni Państwo,

wraz z Pełnomocniczką ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Punktem Obsługi ds. Integracji w Sferze Kultury oraz Jeleniogórskim Centrum Kultury serdecznie zapraszamy Państwa na tę konferencję! Szczegółowy program znajdują Państwo na drugiej stronie, natomiast opis treści konferencji i warsztatów znajduje się na stronie trzeciej i czwartej.

Zachęcamy do rejestracji do dnia **31.08.2025!**

Zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami, udział w kulturze powinien być możliwy na równych zasadach dla wszystkich. Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do korzystania z instytucji kultury – takich jak teatry, muzea, kina, biblioteki i inne – tak samo jak wszyscy inni. Również możliwość własnej twórczości artystycznej, niezależnie od tego, czy zawodowo czy hobbystycznie, powinna być dostępna dla wszystkich.

To stan idealny – ale jak instytucje kultury mogą faktycznie usuwać liczne bariery, które stoją na drodze do jego realizacji?

Celem naszej konferencji jest pokazanie konkretnych sposobów i możliwości, jak rozpocząć drogę do większej inkluzyjności w instytucjach kultury – zarówno w zakresie dostępności architektonicznej, jak i organizacyjnej.

Nowe inspiracje mają Państwa zachęcić, by samodzielnie wyruszyć w kierunku bardziej otwartej i dostępnej instytucji kultury.

To wcale nie jest takie trudne – przekonajcie się sami! Dołączą Państwo do nas?

W Euroregionie, zarówno po stronie niemieckiej, jak i polskiej, istnieją podobne wyzwania, ale też wiele dobrych praktyk w zakresie udanej inkluzji. Na konferencji chcemy te doświadczenia upublicznić i ułatwić wymianę wiedzy.

Być może dzięki temu powstaną nowe formy współpracy transgranicznej z Państwa instytucją?

Aby ułatwić nam organizację wydarzenia i zapewnić wszystkie niezbędne środki dostępności, prosimy o zgłoszenia do 31.08.2025 za pośrednictwem linku rejestracyjnego (po polsku):

<https://podio.com/webforms/30384012/2559319>.

Udział w konferencji jest bezpłatny. Program jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska–Saksonia 2021–2027. W przypadku pytań lub sugestii prosimy o kontakt: – w języku niemieckim: Julia Schlueter (julia.schlueter@rabryka.eu, 03581 3299131) – w języku polskim: Kalina Bader (kalina.bader@rabryka.eu, 03581 3299132)

Cieszymy się na Państwa udział!

Program: **Kultura dla wszystkich! Realizacja transgranicznego dostępu do kultury:**

Godz. 9:30 Rejestracja uczestników

10:00 Powitanie i wprowadzenie

Julia Schlüter, dyrektorka zarządzająca RABRYKA

Elvira Mirle, pełnomocniczka ds. osób z niepełnosprawnościami

Ireneusz Owsik, etatowy członek Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego ds. polityki społecznej

10:10 Inkluzja i partycypacja – co właściwie rozumiemy pod tymi pojęciami?

Prof. dr hab. Ingolf Prosetzky, profesor pedagogiki specjalnej / Inclusion Studies na Hochschule Zittau/Görlitz

10:30 Jak umożliwić osobom z niepełnosprawnościami udział w kulturze?

Dobre praktyki na przykładzie *Wrocławskich Standardów Dostępnej Kultury i Wydarzeń*

Paweł Kamiński jest dyrektorem Ośrodka Postaw Twórczych we Wrocławiu oraz członkiem Wrocławskiej Rady Kultury i Rady ds. Równego Traktowania.

11:00 Think Talk: Kultura dla wszystkich! Także dla mnie?

W centrum uwagi – perspektywa osób z doświadczeniem niepełnosprawności

Ines Reimann, Norman Sass, Zbigniew Kret, Anna Patraszewsk

11:30 Przerwa

11:45 Check up: Od czego zacząć? Pierwsze kroki w kierunku inkluzywnej praktyki przy użyciu prostych narzędzi

Johanna v.d. Waydbrink, kierowniczka Punktu Doradczego ds. Inkluzji w sektorze kultury

12:30 Przerwa

13:30 „I’m different, I’m able“ Künstlerische Performance

Joanna Pawlik, Artystka performance, Kraków

14:00-15:30 Warsztat I: Jakie działania mogę podjąć, aby zaplanować i przeprowadzić inkluzyjne wydarzenie kulturalne?

Eric Beier & Johanna v.d. Waydbrink, Punkt Doradczy ds. Inkluzji w sektorze kultury

Równoległe warsztaty

Warsztat II: Jakie warunki muszą być spełnione, aby umożliwić inkluzywną działalność artystyczną w instytucji kultury?

David Gratzl Projektkoordinator Bischofswerda Inklusiv

Warsztat III: Jak zaangażować osoby ze szczególnymi potrzebami do współtworzenia inkluzywnego wydarzenia kulturalnego?

Sylwia Świerczyńska - Koordynatorka projektów i dostępności w programach NCK i MKiDN

Warsztat IV: Wprowadzenie do tematu ableizmu z perspektywy artystycznej

Joanna Pawlik, artystka sztuk performatywnych, Kraków

15:30 Uhr Targi możliwości: Jak finansować działania na rzecz dostępności?

Z udziałem ekspertów ds. dotacji z Powiatu Görlitz (programy *Lieblingsplätze*,

KommPausch), INTERREG i innych instytucji

16:30Uhr Podsumowanie i spojrzenie w przyszłość

Program przedpołudniowy: Wykład wprowadzający: Co właściwie oznacza inkluzja?

Inkluzja to pojęcie silnie nacechowane moralnie, a jednocześnie coraz bardziej spolaryzowane społecznie. Przyczynia się do tego fakt, że termin ten w wielu dyskursach pozostaje niejasny i często bywa utożsamiany z uczestnictwem (partycypacją). Wykład wprowadzający prof. dra Ingolfa Prosetzky'ego ma na celu ułatwienie lepszego zrozumienia tego, co faktycznie oznacza inkluzja. W tym kontekście zostanie krótko przedstawiona Konwencja ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Następnie dokonane zostanie rozróżnienie między celem a drogą do niego, a na zakończenie uczestnicy zostaną zachęci do refleksji nad tym, czy naszym działaniem chcemy budować wspólnotę, czy też raczej dzielić.

Prof. dr phil. Ingolf Prosetzky od 2015 roku jest profesorem pedagogiki specjalnej / studiów nad inkluzją na Uniwersytecie Nauk Stosowanych w Zittau / Görlitz. Jego główne obszary badawcze to codzienne zagadnienia pedagogiczne związane z zespołem Williamsa-Beurena oraz tematyka samotności i przyjaźni w warunkach niepełnosprawności intelektualnej.

Praktyczna realizacja: Jak umożliwić osobom z niepełnosprawnościami udział w kulturze? Dobre praktyki na przykładzie Wrocławskich Standardów Dostępnej Kultury i Wydarzeń

Podczas prezentacji zostaną przedstawione Wrocławskie Standardy Dostępności Kultury i Wydarzeń – kompleksowy zestaw zasad ułatwiających projektowanie działań kulturalnych w sposób dostępny i inkluzywny wypracowanych w dialogu z instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi i osobami z doświadczeniem niepełnosprawności. Dokument jest zbiorem wskazówek i oraz wyznacza ścieżkę postępowania właściwą dla osiągnięcia pełnej dostępności oferty miejskich instytucji kultury

Paweł Kamiński jest dyrektorem Ośrodka Postaw Twórczych we Wrocławiu oraz członkiem Wrocławskiej Rady Kultury i Rady ds. Równego Traktowania.

Performance artystyczny

„I'm different, I'm able“

W swoim performansie „I'm Different, I'm Able” Joanna Pawlik porusza temat doświadczenia ableistycznego wykluczenia, z którym codziennie styka się w przestrzeni publicznej. Bazując na wieloletnim życiu z niepełnosprawnością fizyczną oraz na swojej praktyce artystycznej w dziedzinie sztuk wizualnych i performansu, artystka tworzy niepowtarzalną choreografię, która podkreśla performatywność ciała z niepełnosprawnością. Więcej informacji: www.joannapawlik.com

Popołudniowe warsztaty :

Warsztat I: Jakie działania mogę podjąć, aby zaplanować i zrealizować wydarzenie kulturalne w sposób inkluzyjny?

Instytucje kultury organizują w ciągu roku liczne wydarzenia i komunikują się przy tym z bardzo różnorodnymi grupami odbiorców. Jak przygotować informację i komunikację oraz samo wydarzenie tak, aby były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, dowiedzą się Państwo na tym warsztacie.

Konkretne pytania to:

- Jak stworzyć inkluzyjny program wydarzenia?
- Jakie są wymagania dotyczące miejsca wydarzenia i jego wyposażenia?
- Jak prowadzić działania promocyjne w sposób inkluzyjny i dostępny?
- Co należy uwzględnić przy planowaniu czasu i budżetu?

Warsztat prowadzą **Johanna von der Waydbrink** i **Eric Beier**.

Oboje są pracownikami Punktu Obsługi Inkluzji w Kulturze przy Landesverband Soziokultur Sachsen e.V. Zespół Punktu od 2017 roku doradza i szkoli osoby działające w sferze kultury w Saksonii w zakresie rozwoju inkluzji.

Warsztat II: Jakie warunki ramowe są potrzebne, aby umożliwić inkluzywną pracę artystyczną w instytucji kultury?

W centrum tego warsztatu stoi pytanie, co jest niezbędne, aby stworzyć artystom z niepełnosprawnościami odpowiednie przestrzenie do rozwoju i tym samym umożliwić im aktywny udział w kulturze na zasadzie pełnej partycypacji. Kluczowe jest stworzenie odpowiednich warunków ramowych. Jakie są czynniki sukcesu i jakie wyzwania się z tym wiążą?

Prowadzący: **David Gratzl** jest niezależnym doradcą i prelegentem w zakresie inkluzji, partycypacji, dostępności i różnorodności. Pełni funkcję koordynatora projektu „Bischofswerda Inklusiv”, jest zastępczym członkiem Krajowej Rady ds. Inkluzji Osób z Niepełnosprawnościami Saksonii oraz delegatem w Krajowej Radzie Rodziców. Jest również inicjatorem „Inkluzywnego Teatru Obywatelskiego Bischofswerda”

Warsztat III: Jak zaangażować osoby ze szczególnymi potrzebami do współtworzenia inkluzywnego wydarzenia kulturalnego??

Warsztat poświęcony jest pytaniu, jak osoby ze szczególnymi potrzebami mogą być tak zaangażowane w planowanie i realizację wydarzeń kulturalnych, aby mogły się z projektem identyfikować i aktywnie w nim uczestniczyć. Jakie warunki muszą być spełnione, aby wspólnie opracować wydarzenie, które będzie jednocześnie inkluzywne, skuteczne i atrakcyjne dla publiczności? Na przykładzie własnych realizacji (Festiwalu Dni Fantastyki oraz projektu aktywizacyjnego PA-KA. Kreatywność i Akceptacja), – zostanie pokazana droga od pomysłu do realizacji. uczestniczki i uczestnicy poznają metody budowania partnerskich relacji, rozpoznawania barier oraz dostosowywania działań tak, aby współpraca (różnorodnych interesariuszy) była efektywna i satysfakcjonująca dla każdej ze stron.

Sylwia Świerczyńska – pracowniczka i managerka kultury – związana z wrocławskimi instytucjami kultury, z doświadczeniem działania także w sektorze NGO. Zaangażowana w projekty społeczne i działania miejskie. Koordynatorka projektów i dostępności w programach NCK i MKiDN. Ukończyła pedagogikę i zarządzanie projektami na UW, studia podyplomowe min. w zakresie komunikacji. Pracuje w OPT Zamek i kieruje działalnością jednej z placówek.

Warsztat IV: Wprowadzenie do tematu ableizmu z perspektywy artystycznej

Ableizm to system przekonań i praktyk, które marginalizują i dyskryminują osoby z niepełnosprawnościami, jednocześnie uprzywilejowując osoby bez niepełnosprawności. Stawia on sprawne ciało i umysł jako normę społeczną, ekonomiczną i kulturową, a niepełnosprawność postrzega jako coś negatywnego, gorszego – coś, co należy „naprawić”, „uleczyć” lub „usunąć”.

Takie przekonania są często wzmacniane przez stereotypy, media, podręczniki szkolne oraz przez ciągłe używanie przestarzałych i stygmatyzujących określeń, takich jak „kaleka”, „inwalida” czy „upośledzony”.

Joanna Pawlik podejmuje ten temat w swojej pracy artystycznej.

W swoim wystąpieniu opowie o swoich interwencjach artystycznych i towarzyszących im projektach, które sama zainicjowała.

Joanna Pawlik jest artystką sztuk performatywnych, pracuje również z malarstwem, rysunkiem, fotografią i wideo.

Ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie (Wydział Malarstwa, 1994–1999, dyplom w pracowni prof. Leszka Misiaka).

W 2018 roku uzyskała tytuł doktora sztuki na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie.

Rejestracja i dodatkowe informacje:

W przypadku pytań lub sugestii prosimy o kontakt: w języku niemieckim z Julią Schlüter (julia.schlueter@rabryka.eu, tel. +49 3581 3299131) lub w języku polskim z Kaliną Bader (kalina.bader@rabryka.eu, tel. +49 3581 3299132)

Aby ułatwić nam organizację wydarzenia oraz zapewnić odpowiednie środki dostępności, prosimy o rejestrację do 31.08.2025 pod następującym linkiem:

<https://podio.com/webforms/30384012/2559319%20>